

آب خوری فرشتگان

(کودک و فضا)

قسمت اول

کلیدواژه‌ها: فضای آموزشی، آب خوری.

مرتضی طاهری

اشاره

بدیهی است که این بعد سخت افزاری، مکمل برنامه‌های نرم‌افزاری و فعالیت‌های پرورشی است.

لازم به ذکر است که در مجله شماره ۱۰ رشد پیش دبستانی میزگردی در خصوص فضای مراکز پیش دبستانی برگزار شد که غالباً به مسائلی همچون ایمنی، بهداشت، زیبایی، امکان برگزاری فعالیت‌ها اختصاص یافت.

بحث را با طرح چند سؤال اساسی آغاز، با ذکر نمونه‌ای، ادامه آن را به شماره‌های بعد وامی گذاریم و در همین فاصله منتظر وصول طرح‌ها و دیدگاه‌های ارزنده دوستان مجله و دوستان اران کودکان هستیم. - آیا می‌توان با استفاده از طراحی فضا و در حقیقت بهره‌گیری از سخت‌افزار مکانی در کنار نرم‌افزار برنامه‌ای، کودکان را به نظم و دقت، تلاش و پشتکار و... واداشت و عادت داد؟

- چگونه تقویت روحیه اجتماعی و مشارکت‌جویی در کارها، مسئولیت‌پذیری، احترام به دیگران، گذشت و فداکاری، همزیستی و مهربانی، نشاط و سرزندگی، سحرخیزی و گریز از تنبلی و تن‌پروری، با ایجاد فضای مناسب و طراحی

در نگاه نخست، خواننده محترم ممکن است تصور کند، قصد داریم موضوع اعزام کودکان را به سفرهای فضایی مطرح کنیم! حال آنکه غرض از بیان موضوع فوق، طرح این سؤال و حتی ادعاست که آیا می‌توان با طراحی و معماری مناسب فضاهای محل سکونت و آموزش کودکان، آنان را برای رسیدن به اهداف تربیتی و پرورشی کمک کرد؟ به عبارت دیگر برآنیم تا با کمک شما مربیان محترم و اولیای گرامی، کارشناسان و اندیشمندان وادی هنر و تعلیم و تربیت، طرحی نو در اندازیم و بر تعداد عوامل مؤثر در تربیت انسان که غالباً در ابعاد وراثت، خانواده، مدرسه، اجتماع و اراده متربی و نیز مشیت الهی خلاصه می‌شود؛ عامل فضا یعنی مختصات محل سکونت و آموزش را نیز بیفزائیم.

پس هدف از طرح این بحث مهم «امکان بهره‌گیری از

طراحی و معماری فضاهای داخلی و بیرونی

اماکن مورد استفاده کودکان

در تحقق اهداف تربیتی

آنها است. و البته

معضلات خرید

کلیدواژه‌ها: خرید، بهانه‌گیری کودک‌کان.

وقتی کودک‌کان را با خود به خرید می‌برید و شروع به بهانه‌گیری می‌کنند، چه می‌کنید؟ بی‌توجه به او به کارتان ادامه می‌دهید یا اعصابتان متشنج شده و به منزل باز می‌گردید؟ کودک‌کان اغلب در فروشگاه‌ها و مغازه‌ها بی‌قراری می‌کنند، به همه چیز دست می‌زنند، به این سسو و آن سسو می‌روند، برای جلب توجه، همه کاری انجام می‌دهند. به عبارتی شیطنت و بهانه‌جویی هنگام خرید عادت کودک‌کان است. بعضی از والدین کودک‌کان را با خودشان به خرید می‌برند و احساسات و خستگی آن‌ها را در طول خرید نادیده می‌گیرند. در آخر هم نه خودشان از خرید روزانه شاد و خوشحال می‌شوند و نه کودک‌کان.

برای جلوگیری از بهانه‌گیری‌های کودک‌کان می‌توانید از نکات زیر بهره‌بردارید: والدین باید به یاد داشته باشند که طاقت کودک‌کان محدود است، اگر با کودک‌کان به خرید می‌روید، از نیازهای او آگاه باشید که آیا خسته، گرسنه، بی‌حوصله یا از شلوغی و سر و صدا کلافه است، به هوای تازه نیاز دارد و یا از شما می‌خواهد که در آغوشش بگیرید؟

● یکی از اسباب‌بازی‌های دلخواه فرزندتان را هنگام خرید به همراه داشته باشید و زمانی که شروع به بهانه‌گیری کرد مطمئن باشید که فرزندتان مدتی با اسباب‌بازی‌اش سرگرم شده و دست از بهانه‌جویی برمی‌دارد.

● اگر فرزندتان خسته شد، هرگز احساسات او را نادیده نگیرید. چند دقیقه بنشینید و با او صحبت کنید. از کودک‌کان تشکر کنید که با شما به خرید آمده و لزوم این خرید را برایش توضیح دهید. سعی کنید در طول خرید مدام نظر او را بپرسید تا احساس بی‌هودگی نکند.

● زمان خرید اهمیت بسیاری دارد. کودک‌کان در ساعات شلوغ زودتر خسته می‌شوند. پس سعی کنید صبح‌ها که مغازه‌ها، فروشگاه‌ها و مراکز خرید خلوت‌تر هستند برای خرید بروید.

● مکان خرید نیز اهمیت بسیاری دارد. برای این‌که کودک‌کان اذیت نشود، برای خرید به مکان‌های خلوت‌تر بروید و جایی را برای خرید انتخاب نمایید که تا حد امکان تمام آنچه را که نیاز دارید، در آنجا باشد تا مجبور نشوید مدام از این نقطه به آن نقطه بروید.

داخلی اماکن مسکونی و آموزشی کودک‌کان؟

- آیا می‌توان همراه برنامه‌ها و فعالیت‌ها، با طراحی مناسب فضاهای زیستی و آموزشی کودک‌کان، آنان را به رعایت بهداشت و حفظ محیط زیست سوق داد و چگونه؟

- و نهایتاً چگونه می‌توان برنامه‌های پرورشی، از طراحی مناسب فضای زندگی و آموزش کودک‌کان برای شکوفایی فطرت آنان (در ابعاد پرستش و خداخواهی، خیرخواهی و فضیلت‌طلبی، حقیقت‌جویی و کمال‌خواهی و حسن جمال و هنر) بهره‌برد؟ و البته بسیاری سؤالات دیگر که غالباً در اهداف کلی یازده‌گانه دوره‌های پیش‌دبستانی (با حدود ۱۰۰ زیرمجموعه دیگر) مندرج در راهنمای برنامه مصوب این دوره، ذکر شده است.

بدیهی است این موضوع قدری سنگین و ادعای وصول به آن بزرگ و دشوار است و اما ذکر نمونه‌ای کوچک: - برای شکوفایی و تقویت روحیه فداکاری، ایثار، ترجیح دیگران بر خود (الجار ثم الدار: اول همسایه، آنگاه خود) و سبقت در کارهای خیر، احداث آب‌خوری فرشتگان در کودک‌ستان‌ها در مکانی مناسب با ۵-۴ شیر آب در اطراف آن و ۵ راهرو با نرده‌های کوتاه برای عبور یک نفر (کودک). پیشنهاد می‌شود در این طرح در زمان مراجعه جمعی آن‌ها (زنگ تفریح و...) اولین نفری که مقابل شیر آب قرار می‌گیرد با دریافت لیوان‌های شخصی نفرات پشت‌سر خود، نخست، آن‌ها را سیراب کرده و آنگاه خود آب می‌نوشد و این کار را برای حداقل ۴ نفر (با خودش جمعاً ۵ نفر) انجام دهد تا عادت کند اول رسیدگی و توجه به دیگران را به جای مسابقه در جلو زدن و هل دادن آن‌ها.

